

Hüvasti, Renate! „Siin me oleme“ Punapea lahkus meie hulgast

Marvi Taggo

<http://elutark.delfi.ee/paevakaja/huvasti-renate-siin-me-oleme-punapea-lahkus-meie-hulgast?id=73133863>

07.12.2015

„See oli nii ammu,“ venitas Renate Karhu häälega, kui taaskord legendaarset filmi "Siin me oleme" meelde tuletas. "Aga see aeg ei lähe kunagi meelest. Kahju, et suurepärased näitlejaid Lia Laatsi, Sulev Nõmmikut, Karl Kalkunit ja Ervin Abelit enam ei ole. Nii ütles aastaid tagasi filmist "Siin me oleme" tuntud punapea ehk Lõke, kes nüüd meie hulgast 3. detsembril lahkus.

Eesti Telefilmi mängufilm "Siin me oleme" vändati 1978. aasta suvel ja esilinastus oli 1979. aasta 1. jaanuaril. Renate oli sel ajal üks paljude hulgast, Estonia ooperikoori artist. Sealt lavastaja Sulev Nõmmik ta välja valis. Renate oli siis juba kaheksa aastat Estonia kooris laulnud.

Punapea rolli katsetati ka Katrin Karismad, mäletas Renate, aga Nõmmik valis tema. "Ega ma sel ajal filmitegemisest huvitatud polnudki, sest teatris algas ju puhkus. Aga Nõmmik kutsus, et tule ikka, Muhu saarel saadki ju puhata."

Kui Nõmmik käis filmi tegemiseks kõrge kunstinõukogu ees luba saamas, luges ta neile tuntud näitlejate nimed ette ja lõpuks ütles Karhu nime. "Ah Karhu ka," hüüatas keegi komisjonist.

„Nagu oleks see teab mis tuntud nimi,“ muigas Renate tookord. "Nähtavasti oli see varjatud imestus, et kes see Karhu veel on, aga öelda ka ei julgenud, et ei tea, kes see on."

Lõbus aeg oli

Film on võetud üles Muhumaal Koguva külas.

Renate on meenutanud: "Filmi tegemine oli lõbus. Nõmmik rääkis hommikul igale näitlejale, mida ta tegema peab, ja töö läks lahti. Tihti tuli oodata õiget ilma ja päikest. Lia oli suur kuduja, tal oli kartulikotitäis lõnga kaasas ja minu imestamise peale ütles, et see kõik läheb kampsuniks. Abel jälle tuli igal hommikul uute naljadega. Kohe, kui võtteplatsile ilmus, läks kõigil tuju heaks. Ta püüdis öösel kala ja magas telgis."

Kui Renate abikaasa teda Muhumaale vaatama tuli, ütles Abel: „Laena kammi, poiss, ma olen juba kolm päeva kahvliga pead kamminud.“

Lia Laats elas aidas, suur osa võttegrupist aga telkides." Renate võttis oma 14aastase poja kaasa ja elas üüritoas. Majaperemees Äрни teinud temaga kogu aeg juttu. Kui filmimine lõppes, kinkis peremees mälestuseks kadakase kepi. See lõhnas Renate kodus veel pikki aastaid.

Filmis pidi Renate palju tuntud näitleja Lia Laatsiga mängima. Pealegi pani Sulev Nõmmik nad kõvasti kaklema. Aga kuidas sa tuntud näitlejat lööma lähed? "Eks ma üritasin siis, aga Lia sai vihaseks ja andis mulle ka tou ära," meenutas Renate seda seika. Ja siis nende kaklus alles hoo sisse võttis. "Selles kingakontsaloo juhtus mõndagi, operaatorid said ka oma jao," meenutas Väino Puura muigamisi. "Ju asi pidi ikka nii naturaalne olema."

Mis sai pärast filmi?

Renate on õppinud klassikalist laulu Aaro Pärna juures. Lauljana ta ka jätkas nii Estonias kui ka oma õpetaja kokku kutsutud seltskonnaga külalisesinemistel kõikjal Eesti kolhoosides ja sohvoosides, millega kaasnesid toredad pidulauad. Seltskonda kuulusid ka tolle aja laulvad estoonlased ja kindlasti ka sõnaosav Vello Viisimaa.

Nõukogude ajale vaatamata esines Renate tihti ka kirikutes, sest talle meeldis vana klassikaline muusika. Miks Renate teatrist lahkus? Põhjus oli perekondlik. Haige vanaonu oli n-õ kaasavara, ütles Renate, ja tema vajas abi. Maale kolimise põhjus oligi see, et vanaonul oli maal rohkem õhku. Ja lõpuks pidigi Renate teatrist ära tulema ja kolima mehega Lääne-Virumaale tallu, mis aastaid oli pere suvekodu.

Kui Imre Sooäär kultusfilmi "Siin me oleme" tegelased 2004. aastal Pädaste mõisa kokku kutsus, otsiti kaua filmis tuntuks saanud punapead. Küsiti Estonia teatrist, helisati kolleegidele, kuid tulemusteta. Nõmmik oli juba mulla all, Renate juba aastaid tagasi linnatolmu jalgadelt pühkinud. Alles hiljem jõudsid Kärt Kross ja Peeter Simm Renate juurde Lääne-Virumaale Karukoopa talusse. Kinkisid talle mälestuseks "Siin me oleme" DVD ja Kärt Kross kirjutas 2006. aasta Stiilis Renatest loo.

Karukoopa talus

Renate nimetas end maal elavaks erakuks, kuid ega ta siis päris metsaelanik ei olnud. Kord pärast Margarita Voitiese kontserti tänas teda omapärane daam, mustad prillid ees, keda Margarita kohe ära ei tundnud. Hiljem selgus, et see on tema endine kolleeg Renate Karhu.

Maale arhailisse majja sattus Renate kiire pauguga ega kujutanud siis enam ettegi, et peaks Tallinna elama tulema. Aga muusika oli endiselt tema galaktikas olemas. Karhu nime järgi teda maal eriti ei teatudki, aga Punapea tundsid kohe ära: "Oh, see on see punapea."

Filmis ju nii väike tegelane, aga näe, kuidas sai elus nii tähtsaks ja jäi vaatajatele kauaks meelde.

Õhtulehe lugeja on ehk vahel märganud autorina Renate Karhu nime, kuid ei oska seda arvatavasti seostada filmi "Siin me oleme" näitlejaga. See oli tema. Renate kirjutas vahel, mida ta elust ja poliitikast arvab.

Mis tundega Renate ise filmi "Siin me oleme" vaatas? "Mul on kahju, et palju häid kaadreid vastu taevast lendas. Palju ilusaid võtteid hävis tehniliste apsude tõttu. Ja Nõmmik pani filmi kokku ju praktiliselt proovivõtetest."

Täname, Renate!